

Bruksela, 27 maja 2019 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2008/0140(CNS)

9567/1/19
REV 1

SOC 381
ANTIDISCRIM 13
JAI 564
MI 463
FREMP 73

SPRAWOZDANIE

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli (część I) / Rada
Nr poprz. dok.:	14253/18
Nr dok. Kom.:	11531/08 SOC 411 JAI 368 MI 246 - COM(2008) 426 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzania w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną – Sprawozdanie z postępu prac

I. WPROWADZENIE

W dniu 2 lipca 2008 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy Rady, której celem jest rozszerzenie – na dziedziny inne niż zatrudnienie – ochrony przed dyskryminacją ze względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Proponowana horyzontalna dyrektywa o równym traktowaniu ma uzupełnić obowiązujące przepisy WE¹ w tym obszarze: zakazać dyskryminacji z wyżej wymienionych względów w następujących dziedzinach: ochrona socjalna (łącznie z zabezpieczeniem społecznym i opieką zdrowotną), edukacja, a także dostęp do towarów i usług, w tym mieszkań.

¹ Zwłaszcza dyrektywy Rady 2000/43/WE, 2000/78/WE i 2004/113/WE.

Przeważająca większość delegacji z zadowoleniem przyjęła co do zasady przedmiotowy wniosek. Wiele z nich wyraziło aprobatę dla faktu, że ma on uzupełnić obowiązujące ramy prawne poprzez zastosowanie podejścia horyzontalnego uwzględniającego wszystkie cztery przyczyny dyskryminacji.

Większość delegacji potwierdziła, że ważne jest, by propagować w UE równe traktowanie jako wspólną wartość społeczną. Kilka delegacji zwróciło w szczególności uwagę na znaczenie przedmiotowego wniosku w kontekście realizacji konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Niemniej jednak niektóre delegacje byłyby za wprowadzeniem ambitniejszych przepisów w odniesieniu do niepełnosprawności.

Niektóre delegacje, choć akcentują wagę walki z dyskryminacją, kwestionowały w przeszłości potrzebę przedstawiania wniosku przez Komisję, gdyż postrzegają go jako akt naruszający kompetencje krajowe w niektórych kwestiach oraz sprzeczny z zasadą pomocniczości i zasadą proporcjonalności. Ponadto nadal kwestionują włączenie ochrony socjalnej i edukacji do zakresu zastosowania dyrektywy.

Część delegacji chciała również wyjaśnień i wyrażała wątpliwości zwłaszcza co do braku pewności prawa, podziału kompetencji, a także praktycznych, finansowych i prawnych skutków wniosku.

Dwie delegacje podtrzymały ogólne zastrzeżenie do wniosku jako takiego.

Obecnie wszystkie delegacje podtrzymują zastrzeżenia weryfikacji do tekstu.

Delegacje CZ, DK i UK podtrzymują zastrzeżenia parlamentarne. Komisja na obecnym etapie opowiada się za pierwotną wersją wniosku i podtrzymuje zastrzeżenie weryfikacji do wszelkich zmian.

W dniu 2 kwietnia 2009 r. w ramach procedury konsultacji swoją opinię wydał Parlament Europejski². W następstwie wejścia w życie – w dniu 1 grudnia 2009 r. – traktatu z Lizbony wniosek podlega obecnie art. 19 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wymaga zatem jednomyślności w Radzie, a wcześniej – *zgody* Parlamentu Europejskiego.

² Zob. dok. A6-0149/2009.

II. PRACE RADY PODCZAS PREZYDENCJI RUMUŃSKIEJ

Grupa Robocza do Spraw Społecznych kontynuowała analizę wniosku³ na podstawie propozycji reakcyjnych przygotowanych przez prezydencję⁴. Skupiła się na kilku kwestiach, w tym na dyskryminacji z wielu względów, dyskryminacji ze względu na domniemanie, poleceniu nakazującym dyskryminowanie, proporcjonalnym zróżnicowaniu traktowania, dostępie do towarów i usług, a także na dostępności. Prezydencja uprościła też tekst, zgodnie z obecnymi zasadami redagowania tekstów legislacyjnych.

a) Dalsze doprecyzowanie kluczowych pojęć

i. Dyskryminacja z wielu względów (art. 2 ust. 3-a i motyw 12ab)

Po zapoznaniu się z opiniami delegacji prezydencja zasugerowała, by umieścić to pojęcie w osobnym ustępie, i zharmonizowała terminologię, zastępując termin „dyskryminacja wielokrotna” terminem „dyskryminacja z wielu względów”. Niektóre delegacje miały wątpliwości co do zawężenia pojęcia dyskryminacji z wielu względów do czterech względów będących przedmiotem wniosku. Jednak na posiedzeniu grupy roboczej w dniu 16 maja zdecydowana większość delegacji zaaprobowwała zmiany odnośnie do tego pojęcia.

ii. Dyskryminacja ze względu na domniemanie (art. 2 ust. 2 lit. d-a) i motyw 12a)

W art. 2 ust. 2 prezydencja dodała nową literę, która odnosi się do pojęcia dyskryminacji ze względu na domniemanie, wprowadzonego w motywach na poprzednich etapach dyskusji. Sugestia prezydencji zyskała szerokie poparcie. Jedna z delegacji wyraziła jednak obawę o transpozycję definicji tego pojęcia do prawa krajowego, jako że używane są w niej zarówno czasownik „domniemywać”, jak i „postrzegać”.

³ Posiedzenia odbyły się w dniach 2 kwietnia i 16 maja.

⁴ Dok. 7852/19 i 8812/19.

iii. Polecenie nakazujące dyskryminowanie (art. 2 ust. 2 lit. d-b))

W nowej literze art. 2 ust. 2 wprowadzone zostało pojęcie polecenia nakazującego dyskryminowanie. Prezydencja wyjaśniła delegacjom, że pojęcie to nie ma oficjalnej definicji, ale zostało zamieszczone w innych obowiązujących dyrektywach o równym traktowaniu, tak by ochrona przed dyskryminacją była bardziej kompleksowa. Zaznaczono także, że kwestia ta może ewoluować wraz z orzecznictwem.

b) **Proporcjonalne zróżnicowanie traktowania (art. 2 ust. 7 i motywy 15 i 15a)**

Wiele delegacji zdecydowanie opowiedziało się za zapewnieniem spójności wniosku z wymogami konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i za uproszczeniem tekstu. Dokonując odpowiednich modyfikacji, prezydencja zasugerowała również, by skreślić ustęp poświęcony proporcjonalnemu zróżnicowaniu traktowania ze względu na wiek i niepełnosprawność w kontekście świadczenia usług finansowych. To wynik intensywnych dyskusji na tym, czy można dopuścić proporcjonalne zróżnicowanie traktowania oparte na zasadach aktuarialnych i danych statystycznych, niekoniecznie wiążąc chorobę danej osoby z jej niepełnosprawnością. Jednak kilka delegacji miało wątpliwości co do skreślenia, gdyż – jak oświadczyło – kwestia ta została już rozstrzygnięta na wcześniejszym etapie dyskusji nad wnioskiem i ważne jest, by zachować przepisy o usługach ubezpieczeniowych, bankowych i innych usługach finansowych. Prezydencja stwierdziła, że potrzebne będą dalsze dyskusje i doprecyzowania.

c) **Dostęp do towarów i usług (art. 3 ust. 1 lit. d))**

Jeżeli chodzi o dostęp do towarów i usług, prezydencja zasugerowała, by skreślić fragment „oferowanych poza sferą życia prywatnego i rodzinnego” i zachować tylko fragment „dostępnych publicznie”. Sugestia była wynikiem dyskusji o możliwości oferowania towarów i usług w sferze życia prywatnego, ale udostępnianych publicznie (np. w mediach społecznościowych i na tego typu platformach) – i czy takie sytuacje są dyskryminacją. Kilka delegacji nie poparło proponowanego skreślenia i zaapelowało o powrót do wcześniejszego sformułowania. Przepis będzie wymagał dalszych dyskusji.

d) **Przepisy o niepełnosprawności**

W swoich propozycjach redakcyjnych prezydencja jeszcze bardziej doprecyzowała przepisy o niepełnosprawności i ujednoliciła odwołania do konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. W szczególności w motywie 20ab dodatkowo podkreśliła wagę zapewniania osobom z niepełnosprawnościami dostępności na równi z innymi.

III. PODSUMOWANIE

Podczas prezydencji rumuńskiej poczyniono konkretne postępy w kilku kwestiach. Mimo szerokiego poparcia dla celów proponowanej dyrektywy do osiągnięcia wymaganej jednomyślności w Radzie potrzebne są prace techniczne i dalsze dyskusje polityczne.
